Forslag til endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester

1
2015

Endringer vedrørende gjennomfakturering

HØRINGSDOKUMENT

Forslag til endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester

Endringer vedrørende gjennomfakturering

Norges vassdrags- og energidirektorat
2015

Dokument nr. 1-2015

Forslag til endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester

Endringer vedrørende gjennomfakturering

Utgitt av:	Norges vassdrags- og energidirektorat
Redaktør:	Heidi Kvalvåg
Forfattere:	Runa Haave Andersson, Amanda Villaruel
Trykk:	NVEs hustrykkeri
Opplag:	20
Forside-illustrasjon:	Nets Norway A/S
ISSN:	1501-2840

Sammendrag: Nettselskap som tilbyr felles fakturering skal gjøre dette på like og ikke-diskriminerende vilkår. NVE foreslår i dette høringsnotatet endringer i avregningsforskriften i forbindelse med innføring av gjennomfakturering.

Emneord: Forskrift, felles fakturering, gjennomfakturering, faktura, EDIEL, EHF, forfall, nettselskap, kraftleverandør, sluttbruker, avtale.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Januar 2015

Innhold

Innhold **3**
Forord **4**
1 Innledning **5**
1.1 Bakgrunn 5
1.2 Definisjoner 5
1.3 Felles fakturering 6
1.4 Gjennomfakturering 7
2 Generelt om endringer i avregningsforskriften **9**
2.1 Hjemmelsgrunnlag mv. 9
2.2 Øvrige endringer i avregningsforskriften 9
2.3 Tidsplan 10
3 Generelle kommentarer **11**
3.1 Systemstøtten for Ediel 11
3.2 Ansvarsforholdet ved gjennomfakturering 11
3.3 Fakturagebyr 12
3.4 Husholdningskunder og bedriftskunder 12
4 Forslag til forskriftsendringer **13**
4.1 Endring av § 1-3. Definisjoner 13
4.2 Ny § 1-4a. Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering 13
4.3 Endring av § 2-1. Kraftleveranse ved anleggsovertagelse og oppstart 14
4.4 Endring av § 2-6. Melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen 15
4.5 Endring av § 2-7. Opphør av kraftleveranse 16
4.6 Oppheving av § 2-11. Melding om opphør til kraftleverandør ved anleggsovertagelse uten leverandørskifte 17
4.7 Ny § 2-11. Meldinger ved gjennomfakturering 17
4.8 Endring av § 7-3. Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi 18
4.9 Ny § 7-4. Avtale om gjennomfakturering. 22
4.10 Endring av § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt 29
5 Økonomiske og administrative konsekvenser **31**
5.1 Informasjonsutveksling 31
5.2 Andre kostnader 32
5.3 Bruk av felles datasystemer 32
6 Forslag til endringsforskrift **34**

Forord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sender med dette på høring forslag til endring i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester (avregningsforskriften).

Forslaget er utarbeidet og høres i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel VII, jf. også utredningsinstruksen.

NVE ber om at kommentarer til forslagene sendes NVE **innen 27. april 2014**.

NVE presiserer at vi ber om kommentarer til forslagene, ikke til øvrige bestemmelser i avregningsforskriften eller tilgrensende regelverk som ikke er berørt av endringene.

Innspill skal fortrinnsvis sendes elektronisk til nve@nve.no.

Innspill kan også sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 OSLO.

Svaret merkes med referansenummer 201406517.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelser og på bakgrunn av disse vedta endringer i avregningsforskriften.

Det tas sikte på at endringene trer i kraft 1. januar 2016.

Oslo, 27. januar 2015

Per Sanderud

vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker

avdelingsdirektør

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Nettselskapet plikter å utføre fakturering av nettjenester på en måte som sikrer enkel markedsadgang og legger til rette for en effektiv kraftomsetning. Et velfungerende marked med konkurranse på like vilkår er avgjørende for et effektivt kraftmarked.

Tall fra NVEs undersøkelse om husholdningers tilpasning i kraftmarkedet viser at 68 % av respondentene mener felles fakturering har betydning for deres valg av kraftleverandør.[1] Videre viser tall fra NVEs leverandørskifteundersøkelse at nettselskapenes integrerte kraftleverandør er den dominerende leverandøren i de fleste nettområder.[2] Den dominerende kraftleverandøren har i snitt om lag 70 % av husholdningskundene i «sitt» nettområde.[3]

På tross av at felles fakturering anses å være et viktig konkurransefortrinn, er det i all hovedsak kun nettselskapenes integrerte kraftleverandører som benytter seg av dagens løsning for felles fakturering via nettselskapet.

1.2 Definisjoner

Det brukes en rekke ulike begreper om forskjellige former for felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi. NVE anser det derfor som nødvendig å klargjøre hvilke definisjoner som legges til grunn i dette høringsforslaget.

- **Felles fakturering** slik det er definert i dette høringsforslaget omfatter enhver form for samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi.
- **Samfakturering** slik det er definert i dette høringsforslaget er felles fakturering via nettselskapet. Samfakturering kan også utføres av tredjepart på vegne av nettselskapet.
- **Gjennomfakturering** slik det er definert i dette høringsforslaget er en modell for felles fakturering via kraftleverandør. Gjennomfakturering er en modell hvor nettselskap sender faktura for nettjenester til sluttbrukers kraftleverandør, som

[1] NVE Rapport 80/2013 «Husholdningskunders tilpasning i kraftmarkedet»: Omtrent 44 % av respondentene mente at mulighet for å få én faktura er viktig (meget viktig eller ganske viktig), mens 24 % av respondentene mente at felles fakturering er «litt viktig» dersom de skal bytte kraftleverandør.

2 Et selskap anses som integrert dersom monopol og konkurranseutsatt virksomhet drives innenfor samme selskap, eller dersom selskapet som forestår konkurranseutsatt virksomhet eier et nettselskap eller omvendt. Et selskap som driver konkurranseutsatt virksomhet er også integrert dersom det inngår i konsern med et nettselskap.

[3] Tall fra NVE sin leverandørskifteundersøkelse 3. kvartal 2014: http://www.nve.no/no/Kraftmarked/Sluttbrukermarkedet/Leverandorskifte/

betaler fakturaen på vegne av sluttbruker. Kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles.

Videre ønsker NVE å definere de ulike begrepene som benyttes om sluttbrukere i dette høringsdokumentet:

- **Sluttbruker** slik det er definert i avregningsforskriften er en kjøper av elektrisitet som ikke selger denne videre.
- **Forbruker** slik det er definert i dette høringsdokumentet er enhver fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.
- **Husholdning** slik det er definert i avregningsforskriften er bruker av elektrisk energi i et målepunkt i fast bopel. Hytter og fritidsboliger regnes ikke som fast bopel.
- **Bedriftskunde** slik det er definert i dette høringsdokumentet er en sluttbruker som hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.

1.3 Felles fakturering

1.3.1 Om felles fakturering

Felles fakturering innebærer at sluttbruker ved fakturering kun forholder seg til én aktør, som tar betalt for nettleie og elektrisk kraft samlet. Det er i avregningsforskriften § 7-3 åpnet for at nettleie og elektrisk kraft kan faktureres felles.

1.3.2 Samfakturering

Felles fakturering via nettselskap kalles ofte «samfakturering». Denne løsningen innebærer at nettselskapet står for fakturering av både nettjenester og elektrisk energi. For at nettselskapet skal kunne fakturere på vegne av kraftleverandøren, må kraftleverandøren gi nettselskapet tilgang til sensitiv informasjon om sin forretningsvirksomhet. Dette er hovedsakelig informasjon om kraftleverandørens priser, avtalevilkår og volum knyttet opp mot spesifikke sluttbrukere. Nettselskapet vil også få informasjon om kraftleverandørens inntekter. Fakturering via nettselskap innebærer også at kraftleverandøren mister sin hovedkommunikasjonskanal mot sine kunder, da de setter bort faktureringstjenesten til en annen aktør.

Dersom et nettselskap samfakturerer med én kraftleverandør, plikter nettselskapet i dag å tilby samfakturering til alle kraftleverandører som ønsker denne løsningen. NVE har erfart at det i all hovedsak kun er nettselskapenes integrerte leverandør som benytter seg av dette tilbudet. Dette på tross av at felles fakturering anses som et konkurransefortrinn for kraftleverandørene.

1.3.3 «Én regning - Forbrukersentrisk leverandørmodell»

NVE utreder en ny markedsmodell for sluttbrukermarkedet for strøm. Hovedgrepet i den nye modellen er at kraftleverandøren blir strømkundenes primærkontakt og har ansvar for det meste av kundedialog, herunder fakturering av både kraft og nettleie. Én regning vil

erstatte de ulike faktureringsregimer som eksisterer i dag, inkludert gjennomfakturering slik det fremmes i dette forslaget. I denne markedsmodellen vil det ikke være anledning verken for nettselskap eller kraftleverandør til å velge annen faktureringsmetode.

Dersom NVE velger å legge om til «Én regning – forbrukersentrisk leverandørmodell» vil dette innføres på et tidspunkt hvor Elhub er operativ og klargjort for nødvendig meldingsutveksling i tilknytning til fakturaunderlag.[4]

Forslag til «Én regning – forbrukersentrisk leverandørmodell» skal etter planen sendes på høring fra NVE i 2015.

1.4 Gjennomfakturering

1.4.1 Om gjennomfakturering

Gjennomfakturering slik det er definert i dette høringsforslaget innebærer at nettselskapet sender nettleiefakturaen til sluttbrukerens kraftleverandør, som betaler fakturaen på vegne av sluttbrukeren. Sluttbrukeren betaler nettleiebeløpet sammen med fakturaen for elektrisk kraft til kraftleverandøren. Det forutsettes at kraftleverandør har en aktiv avtale om kraftleveranse med sluttbruker, jf. avregningsforskriften § 2-2.

Ulike former for gjennomfakturering benyttes allerede i bedriftskundemarkedet. Ordningene er basert på manuelle rutiner, med oversendelse av e-poster om start og opphør fra kraftleverandør til nettselskap og oversendelse av faktura i papirformat fra nettselskap til kraftleverandør. Sluttbrukere har i de fleste nettområder mulighet til å få nettleiefakturaen sin sendt til en c/o-adresse dersom de ønsker dette, men dette er ikke en løsning som er tilstrekkelig tilrettelagt for utstrakt bruk i dag.

Gjennomfakturering slik det er foreslått i dette høringsforslaget er frivillig for alle kraftleverandører. Videre kan sluttbrukere fritt velge kraftleverandør og kraftleveringsavtale, og har dermed mulighet til å velge bort gjennomfakturering dersom det er ønskelig. Nettselskapene som ønsker å tilby felles fakturering vil derimot bli pålagt å tilby gjennomfakturering til de kraftleverandørene som ønsker det.

Den tekniske løsningen for gjennomfakturering vil inngå i Ediel-standarden, og krever relativt få regulatoriske og tekniske tilpasninger. Dette er derfor en løsning som kan settes ut i praksis i løpet av ganske kort tid.

Innføring av gjennomfakturering reiser noen problemstillinger knyttet til blant annet hvorvidt sluttbruker kan betale nettleiefakturaen med befriende virkning til kraftleverandør, hvorvidt kraftleverandør bør stille sikkerhet for nettleiebeløpet overfor nettselskap og hvilke betalingsfrister nettselskapet skal sette overfor kraftleverandørene. NVE legger i dette høringsforslaget frem forslag til løsninger på disse problemstillingene.

1.4.2 NVEs vurdering av gjennomfakturering

NVEs vurdering er at dagens løsning for felles fakturering gir nettselskapenes integrerte kraftleverandør et konkurransefortrinn innenfor selskapets nettområde. Slike

[4] Elhub vil være klargjort for meldingsutveksling i tilknytning til fakturagrunnlag tidligst i 2018.

konkurransefortrinn kan være til hinder for andre kraftleverandører som ønsker å tilby kraft i nettområdet.

NVE anser gjennomfakturering som en form for felles fakturering som ikke favoriserer enkelte kraftleverandører. Innføring av gjennomfakturering medfører at kraftleverandørene får likere konkurransevilkår, noe som bl.a. kan føre til økt konkurranse innenfor de ulike nettområdene.

2 Generelt om endringer i avregningsforskriften

2.1 Hjemmelsgrunnlag mv.

NVE foreslår at det gjøres endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester (avregningsforskriften). Endringsforslagene omfatter bestemmelser i kapittel 1, 2, 7 og 8.

Det gjøres oppmerksom på at forslag til nye bestemmelser eller ny tekst ved endring av bestemmelser kursiveres, mens gjeldende bestemmelser som oppheves eller tekst som utgår ved endring av bestemmelser overstrykes for at leseren lettere skal kunne se hva forskriftsendringene går ut på.

NVE har hjemmel i energilovforskriften § 9-1 første ledd bokstav g og i til å vedta de foreslåtte endringer.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelser og på bakgrunn av disse vedta eventuelle endringer i de nevnte paragrafene.

2.2 Øvrige endringer i avregningsforskriften

Det norske kraftmarkedet står overfor store endringer i årene som kommer, og NVE har i den forbindelse foreslått flere endringer i avregningsforskriften den siste tiden. NVE vil gjøre oppmerksom på at det i høringsarbeidet med begrenset adgang til forskuddsfakturering av kraft m.v (NVEs høringsdokument 2/2013 og 3/2014) og med innføring av nordisk regulerkraftavregning og Elhub (NVEs høringsdokument 1/2014) er foreslått å endre bestemmelser i avregningsforskriften som dette høringsdokumentet tar for seg å endre ytterligere.[5]

Spesielt forslaget i høringsdokument 3/2014 om endringer i avregningsforskriften kapittel 7 vil påvirke endringene foreslått i dette høringsdokumentet. Forslaget om å fjerne begrepet «husholdninger» og erstatte det med «forbrukere» innebærer at bestemmelsene i kapittel 7 vil omfatte alle forbrukere, også hytte og fritidsboliger. Merk at bestemmelsene i kapittel 7 ikke omfatter bedriftskunder.

[5] NVE høringsdokument 2/2013: «Forslag til endring i avregningsforskriften – krav om etterskuddsfakturering mv.»
NVE høringsdokument 3/2014: «2. gangs-høring – Forslag til endring i avregningsforskriften – begrenset adgang til forskuddsfakturering av kraft mv.»
NVE høringsdokument 1/2014: «Forslag til endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester – endringer vedrørende innføring av nordisk regulerkraftavregning og Elhub»

2.3 Tidsplan

NVE foreslår at forskriftsendringene vedtas innen 1. juli 2015 og trer i kraft 1. januar 2016 slik at det gis rom for utvikling og implementering av teknisk løsning for gjennomfakturering. Gjennomfakturering foreslås derfor å tre i kraft fra denne dato.

Aktivitet	**Tid**
Høringsfrist	27. april 2015
Vedtak om endring i avregningsforskriften	Juni 2015
Utvikling og implementering av teknisk standard for gjennomfakturering	August - desember 2015
Ikrafttredelse	1. januar 2016

3 Generelle kommentarer

3.1 Systemstøtten for Ediel

Systemstøtten for Ediel (SSE) er en tjeneste som drives av Statnett SF på oppdrag fra NVE. SSE skal sikre innføring, drift og videreutvikling av elektronisk datautveksling mellom aktørene i kraftbransjen. I et deregulert kraftmarked er det en viktig oppgave å utvikle felles standarder og standardsystemer som kan benyttes av alle aktører for datakommunikasjon, drift og avregning. Ediel er en standard for elektronisk datainformasjon i kraftmarkedet.[6]

Norsk Ediel Ekspertgruppe (NEE) er et forum ledet av SSE, hvor representanter fra bransjen deltar for å diskutere problemstillinger knyttet til forretningsprosesser og Ediel-standarden. NEE har hatt et prosjekt hvor de har sett på mulighetene for å lage prosessbeskrivelser for gjennomfakturering av nettleie.[7] Den tekniske løsningen foreslått av prosjektet danner et grunnlag for utarbeidelse av en teknisk løsning for gjennomfakturering.

3.2 Ansvarsforholdet ved gjennomfakturering

Fakturering av nettleie er klart definert i § 7-1 som nettselskapets ansvar. For å sikre at gjeldende regelverk overholdes dersom faktura for nettleie sendes via kraftleverandør, har nettselskapet ansvaret for og må påse at fakturering foregår i henhold til forskriften. NVE vil samtidig understreke at ved fakturering av nettjenester og elektrisk energi, skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder fakturering av nettjenester, jf. § 7-3 første ledd. Kraftleverandøren som gjennomfakturerer vil kunne holdes ansvarlig for eventuelle brudd på forskriften.

NVE legger til grunn at ansvarsforholdet utad er det samme ved gjennomfakturering som ved separat fakturering. Nettselskapet har uansett ansvaret for fakturering av nettjenesten, og kraftleverandøren har uansett ansvaret for fakturering av elektrisk energi. Verken nettselskapet eller kraftleverandøren kan således avtale seg bort fra dette ansvaret ved å gå inn på en gjennomfaktureringsordning.[8] I forarbeidene til energiloven § 4-3 er det lagt til grunn at selv om nettselskapet kan la andre utføre nettjenester, herunder fakturering, ligger ansvaret for oppfyllelse av myndighetenes krav til slike oppgaver hos de ulike subjekter som omfattes av regelverket.[9]

---

[6] Les mer om SSE og Ediel på Statnetts internettside: http://www.statnett.no/Drift-og-marked/Kraftmarkedet/EDIEL-meldingsutveksling/

[7] Viser til «NEE prosjekt – Teknisk løsning for gjennomfakturering av nettleie», Statnett, 25. februar 2014 for mer detaljert beskrivelse av prosjektet.

[8] NVE regulerer ikke her de muligheter den ene aktør måtte ha i det enkelte tilfelle for privatrettslig regresskrav mot den andre.

[9] jf. Ot.prp. nr. 56 (2000-2001) pkt 3.4.6

3.3 Fakturagebyr

Av § 8-3 fremgår det at *«Nettselskapet skal for tjenester beskrevet i disse forskrifter ikke kreve gebyrer eller betaling ut over vanlig tariff, om ikke annet fremgår av den enkelte bestemmelsen.»* Fakturagebyr anses som et gebyr «ut over vanlig tariff», og det er forøvrig ikke andre bestemmelser i avregningsforskriften som åpner for at nettselskapet kan kreve fakturagebyr. Etter § 8-3 er følgelig regelen at det for nettselskaper ikke er tillatt å kreve fakturagebyr.

Nettselskapene kan imidlertid differensiere fastleddet i nettleien avhengig av om kunden har papir- eller elektronisk faktura. Grunnlaget for at dette tillates er et ønske om å stimulere til bruk av elektroniske faktureringsmetoder, og at kostnadsforskjellene mellom papir- og elektroniske fakturaer er relevante, faktiske og kontrollerbare.

NVE presiserer at forbudet mot å kreve gebyrer i § 8-3 ikke gjelder purregebyr som har til formål å fremtvinge betaling av utestående krav.

Vi viser til pkt. 4.8 for omtale av endringer i § 7-3 om felles fakturering.

3.4 Husholdningskunder og bedriftskunder

NVE anser det som nødvendig å bidra til å ivareta husholdningskunders rettigheter og interesser overfor profesjonelle motparter i markedet, og vi foreslår derfor å stille krav til gjennomfakturering for husholdninger, blant annet ved å sikre befriende betaling av nettleie fra husholdningskunde til kraftleverandør.

NVE stiller i dette forslaget ikke like strenge krav til gjennomfakturering for bedriftskunder. Bedriftskunder er profesjonelle aktører som i større grad kan sette premissene for avtaler de inngår i sluttbrukermarkedet, og nyter gjennomgående langt mindre beskyttelse i norsk lovgivning enn husholdningskunder. Det eksisterer tilnærmet full avtalefrihet mellom profesjonelle parter.

Forslag til endringer i kapittel 2 og 8 gjelder for alle sluttbrukere, mens bestemmelsene i kapittel 7 kun gjelder for husholdningskunder. Forutsatt at endringene av kapittel 7 foreslått i NVEs høringsdokument 3/2014 vedtas, vil bestemmelsene i kapittel 7 utvides til å gjelde alle forbrukere, også hytte og fritidsboliger. Bestemmelsene i kapittel 7 gjelder ikke bedriftskunder.

4 Forslag til forskriftsendringer

4.1 Endring av § 1-3. Definisjoner

4.1.1 Forslag til endring av § 1-3

§ 1-3. Definisjoner

I denne forskrift forstås med:

Felles fakturering: enhver form for samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukerens kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker.

4.1.2 Kommentarer til endringsforslaget

NVE foreslår at det legges inn en definisjon av felles fakturering og gjennomfakturering i forskriften.

4.2 Ny § 1-4a. Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering

4.2.1 Forslag til ny § 1-4a.

§ 1-4a. *Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering*

Nettselskapet skal ikke sende faktura for nettjenester direkte til sluttbruker. Nettselskapet skal oversende elektronisk faktura for nettjenester til kraftleverandør, herunder fakturagrunnlag og originalfaktura. Eventuelle purringer, betalingspåminnelser og lignende, skal også oversendes elektronisk til kraftleverandør.

Elektronisk handelsformat skal være standard elektronisk format for distribusjon av faktura for nettjenester og fakturagrunnlag til kraftleverandør. MålepunktID skal benyttes i oversendelsen for å identifisere sluttbrukeren.

4.2.2 Kommentarer til endringsforslaget

NVE foreslår at nettselskapet ved gjennomfakturering skal sende nettleiefaktura til kraftleverandør i stedet for til sluttbruker.

Forslaget innebærer at Elektronisk handelsformat (EHF) skal benyttes som elektronisk format for distribusjon av fakturainformasjon. Dette formatet er i dag standarden som

benyttes mot det offentlige,[10] men dagens EHF-løsning må modifiseres slik at Målepunkt-ID kan benyttes for å identifisere sluttbrukeren.

Valg av denne distribusjonsløsningen innebærer at kun fakturagrunnlaget og originalfakturaen i pdf-format eller annet format NVE bestemmer oversendes til kraftleverandør. Kraftleverandøren bruker fakturagrunnlaget til å produsere en samlet faktura til sluttbruker, og sørger for at original nettleiefaktura er tilgjengelig på sine internettsider (se pkt. 4.8 for omtale av endringer i § 7-3). Nettselskapet plikter å oversende all nødvendig informasjon, slik at kraftleverandøren blir i stand til å fakturere nettleien i henhold til forskriften. Videre foreslår NVE at eventuelle purringer og betalingspåminnelser til kraftleverandør som ikke har betalt nettleie innen forfall, oversendes på samme måte som fakturagrunnlaget og originalfakturaen.

Ved gjennomfakturering skal nettselskapet ikke sende faktura direkte til sluttbruker. Dette gjelder uavhengig av om sluttbruker har mottatt papirfaktura eller elektronisk faktura fra nettselskapet. Når nettselskapet mottar melding om start av gjennomfakturering skal sluttbruker flyttes over på EHF-fakturering i nettselskapets systemer. Dette vil imidlertid ikke påvirke sluttbrukers avtale med banken hva gjelder betalingsform, for eksempel AvtaleGiro.

Sluttbruker kan ha en aktiv avtale om automatisert betaling av nettleie ved start av gjennomfakturering. AvtaleGiro reguleres i finansavtaleloven, og NVE tolker denne slik at nettselskapet ikke har adgang til å avslutte en AvtaleGiro for sluttbruker. Sluttbruker må selv avslutte avtalen i tråd med finansavtalelovens regler om direkte debitering. Dersom sluttbruker inngår avtale med kraftleverandør om gjennomfakturering uten å si opp AvtaleGiro for nettleien, vil sluttbruker fortsatt kunne belastes for nettleie i tråd med avtalen dersom nettselskapet mot formodning fortsetter å sende faktura direkte til sluttbruker.

Ettersom det er egne regler for oppsigelse av avtaler om direkte debitering i finanslovgivningen, er det NVEs syn at NVE ikke har hjemmel til å pålegge nettselskap om å avslutte sluttbrukers avtale med banken om AvtaleGiro knyttet til nettleie. Nettselskapet plikter derfor å sørge for å endre metode for fakturautsendelse i sine egne systemer, slik at fakturaen ikke lenger sendes til sluttbrukers bank.

4.3 Endring av § 2-1. Kraftleveranse ved anleggsovertagelse og oppstart

4.3.1 Forslag til endring av § 2-1

§ 2-1. *Kraftleveranse ved anleggsovertagelse og oppstart*

Kraftleverandør kan melde anleggsovertagelse og oppstart på vegne av sluttbruker. Kraftleverandør skal da sende melding om leveringsstart i henhold til § 2-4.

[10] jf. FOR-2013-04-05-959 Forskrift om IT-standarder i offentlig forvalting § 10

Nettselskapet skal akseptere dato for anleggsovertakelse og oppstart maksimalt 30 virkedager før mottatt melding om leveringsstart. Nettselskapet skal senest to virkedager etter mottatt melding om leveringsstart sende melding om leveringsstart til kraftleverandør som tar over leveransen og melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen i henhold til § 2-5 og § 2-6. Kraftleverandør kan etter fullmakt fra sluttbruker inngå avtale om tilknytning og bruk av nettet på vegne av sluttbruker.

Dersom sluttbruker står uten kraftleveringsavtale ved anleggsovertagelse og oppstart, skal leveranse skje gjennom nettselskapets leveringsplikt i henhold til energiloven § 3-3.

Dersom kraftleverandør tilbyr gjennomfakturering, skal kraftleverandøren kun melde start av gjennomfakturering for målepunkt de har kraftleveranse i.

4.3.2 Kommentarer til endringsforslaget

NVE forslår at kraftleverandør kun skal kunne tilby kraftleveranse i de målepunkt kraftleverandøren har kraftleveranse i. Dette betyr at dersom en sluttbruker har flere enn et målepunkt, kan ikke kraftleverandøren tilby gjennomfakturering av nettleie i de målepunkt han ikke selv har kraftleveranse i.

Dersom kraftleveransen i et målepunkt opphører, kan kraftleverandøren ikke lenger tilby gjennomfakturering i dette målepunktet.

4.4 Endring av § 2-6. Melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen

4.4.1 Forslag til endring av § 2-6

§ 2-6. *Melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen*

Nettselskap skal senest tre virkedager før dato for leverandørskifte sende melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen. Ved anleggsovertagelse og oppstart av nytt anlegg skal meldingen sendes senest to virkedager etter mottatt melding om leveringsstart.

Meldingen skal inneholde:

a) målepunkt-ID,

b) sluttbrukers fødselsdato eller organisasjonsnummer,

c) sluttbrukers navn,

d) sluttbrukers postadresse og,

e) sluttdato for leveranse.

Dersom kraftleverandør som overtar leveransen sender kansellering av leverandørskifte, skal nettselskapet senest innen én virkedag etter mottatt melding om

kansellering, sende kansellering av melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen.

Dersom det er avtalt gjennomfakturering mellom kraftleverandør som avslutter leveransen og sluttbruker skal melding om opphør av kraftleveranse inneholde melding om opphør av gjennomfakturering.

4.4.2 Kommentarer til endringsforslaget

NVE foreslår en endring av melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen. Når en sluttbruker ikke lenger er kunde hos en kraftleverandør, skal kraftleverandøren ikke lenger motta nettleiefakturaen på vegne av sluttbrukeren. Ved leverandørskifte skal gjennomfaktureringen via kraftleverandør som avslutter leveransen opphøre. Dette bør være en automatisert prosess hos nettselskapet.

4.5 Endring av § 2-7. Opphør av kraftleveranse

4.5.1 Forslag til endring av § 2-7

§ 2-7. *Opphør av kraftleveranse*

Kraftleverandør skal sende melding til nettselskap om opphør av kraftleveranse i de tilfeller opphøret ikke skyldes leverandørskifte. Melding om opphør skal sendes senest tre virkedager før kraftleveransen opphører.

Meldingen skal inneholde:

a) målepunkt-ID,

b) sluttbrukers fødselsdato eller organisasjonsnummer,

c) sluttbrukers navn,

d) sluttbrukers postadresse og,

e) dato for kontraktsopphør.

Kraftleverandør kan senest én virkedag før dato for opphør kansellere meldt opphør ved å sende kanselleringsmelding. Denne skal bekreftes av nettselskapet innen én virkedag.

Dersom det er avtalt gjennomfakturering mellom kraftleverandør og sluttbruker skal melding om opphør av kraftleveranse inneholde melding om opphør av gjennomfakturering.

4.5.2 Kommentarer til endringsforslaget

NVE foreslår at når en sluttbruker ikke lenger er kunde hos en kraftleverandør, skal kraftleverandøren ikke lenger motta nettleiefakturaen på vegne av sluttbrukeren. I de tilfeller der kraftleverandøren melder opphør av kraftleveranse til nettselskapet, må kraftleverandøren samtidig melde opphør av gjennomfakturering.

Dersom kunden flytter og avtalen med kraftleverandør spesifiserer dette, kan avtale om gjennomfakturering overføres til sluttbrukers nye målepunkt. Opphør av gjennomfakturering skal likevel inngå i melding om opphør av kraftleveranse i det opprinnelige målepunktet. Kraftleverandør må deretter sende melding om start av gjennomfakturering i sluttbrukers nye målepunkt.

4.6 Oppheving av § 2-11. Melding om opphør til kraftleverandør ved anleggsovertagelse uten leverandørskifte

4.6.1 Forslag til oppheving av § 2-11

~~**§ 2-11.** *Melding om opphør til kraftleverandør ved anleggsovertagelse uten leverandørskifte*~~

~~Ved opphør av kraftleveranse i forbindelse med anleggsovertagelse uten leverandørskifte skal nettselskapet i nettområdet for det målepunkt hvor kraftleveransen opphører, sende melding om opphør av kraftleveranse til kraftleverandøren som avslutter leveransen. Meldingen skal sendes uten ugrunnet opphold.~~

~~Meldingen skal inneholde:~~

~~a) målepunkt-ID~~
~~b) sluttbrukers navn, postadresse og anleggsadresse dersom denne er ulik postadressen og~~
~~c) sluttdato for leveranse.~~

4.6.2 Kommentarer til endringsforslaget

NVE forslår å oppheve bestemmelsen. Det kan sendes ordinær melding om opphør etter § 2-6 også ved opphør av kraftleveranse i forbindelse med anleggsovertagelse uten leverandørskifte. Meldingen som beskrevet i § 2-11 fremstår derfor som overflødig.

Oppheving av § 2-11 ble opprinnelig foreslått i NVEs høringsdokument 1/2014.

4.7 Ny § 2-11. Meldinger ved gjennomfakturering

4.7.1 Forslag til ny § 2-11

§ 2-11. *Melding ved gjennomfakturering*

Det skal sendes melding fra kraftleverandør til nettselskap om start og opphør av gjennomfakturering. Melding om start eller opphør av gjennomfakturering kan sendes uavhengig av melding om anleggsovertagelse, oppstart eller opphør av kraftleveransen.

4.7.2 Kommentarer til endringsforslaget

Innføring av gjennomfakturering innebærer at ny elektronisk informasjon skal sendes mellom nettselskap og kraftleverandør. NVE foreslår at meldingsutveksling i forbindelse

med gjennomfakturering skal skje ved bruk av Ediel-meldinger, som definert i avregningsforskriften. Innføring av gjennomfakturering vil kreve nye eller oppdaterte Ediel-meldinger.

Det er fastsatt i avregningsforskriften § 1-4 at det kreves godkjennelse fra SSE for å kunne utveksle Ediel-meldinger. Videre er det foreslått i NVEs høringsdokument 1/2014 at avregningsforskriften skal endres slik at den presiserer at alle meldinger i forskriften skal følge Ediel-standarden, uten å gå nærmere inn på ulike formater eller protokoller som skal inngå i Ediel. Det vil da være SSE som utvikler Ediel-standarden. NVE foreslår derfor at SSE blir ansvarlig for utvikling av Ediel-meldinger for gjennomfakturering.

Det skal kunne sendes melding om start og opphør av gjennomfakturering uavhengig av meldinger om anleggsovertagelse, oppstart og opphør av kraftleveranse. Dersom det anses som nødvendig kan melding om start av gjennomfakturering også inkluderes i melding om leveringsstart fra kraftleverandør til nettselskap.

NEE prosjektet foreslo å bruke reviderte versjoner av PRODAT-meldingene Z09 og Z06 for start og opphør av gjennomfakturering.[11]

4.8 Endring av § 7-3. Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi

4.8.1 Forslag til endring av 7-3

§ 7-3. *Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi*

Ved felles fakturering, herunder purring, betalingspåminnelser og lignende, av nettjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester.

Ved gjennomfakturering skal både nettselskap og kraftleverandør gjøre original nettleiefaktura tilgjengelig for sluttbruker på sine internettsider. Kraftleverandør skal på forespørsel gjøre den originale nettleiefakturaen tilgjengelig for sluttbruker i papirformat.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 tredje ledd. Kraftleverandør som gjennomfakturerer skal likevel påse at felles faktura inneholder forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig, presentert på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 sjette ledd.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 8-3 ved at kraftleverandør kan kreve papirfakturagebyr dersom det anses som nødvendig.

[11] Tilsvarende meldinger vil kunne sendes i xml-format ved innføring av Elhub.

Logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør skal fremgå sidestilt i fakturaen. Denne informasjonen skal plasseres øverst på fakturaens første side. *For kraftleverandør som gjennomfakturerer er det likevel tilstrekkelig at det tydelig fremgår av fakturaen hvem som er selger av nettjenester og hvem som er selger av elektrisk energi. Kontaktinformasjon til nettselskap skal også tydelig fremgå av fakturaen.*

4.8.2 Kommentarer til endringsforslaget

4.8.2.1 Original nettleiefaktura

Ved gjennomfakturering foreslår NVE at kraftleverandør unntas fra enkelte av kravene som stilles til utforming av nettleiefakturaen. NVE vil imidlertid stille krav om at kraftleverandøren skal gjøre den originale nettleiefakturaen fra nettselskapet tilgjengelig for husholdningskunder på sine internettsider, for eksempel på husholdningskundens «Min side». Videre foreslås det at kraftleverandøren skal være forpliktet til å gjøre nettleiefakturaen tilgjengelig for husholdningskunder på papirformat dersom de etterspør dette.

Nettselskapet skal gjøre nettleiefakturaen tilgjengelig på sine internettsider på tilsvarende måte som for husholdningskunder uten avtale om gjennomfakturering.

4.8.2.2 Unntak fra § 7-2 tredje ledd

NVE foreslår at fakturaen til kraftleverandør som gjennomfakturerer skal inneholde en fremstilling av de forbruksdata kraftleverandøren har tilgjengelig, opp til to år tilbake i tid. Kraftleverandøren skal imidlertid ikke være pålagt å fremskaffe forbruksdata for inneværende og foregående år fra nettselskapet. Ulike nettselskap presenterer forbrukshistorikk ulikt på sine nettleiefakturaer. Dette gjør det utfordrende for kraftleverandør å reprodusere denne informasjonen på sin faktura, da de må kunne håndtere flere ulike standarder. Å muliggjøre reproduksjon av forbrukshistorikken fremstilt på nettselskapets faktura vil derfor kunne medføre ekstra manuelt arbeid for både nettselskap og kraftleverandør.

Det er rimelig å anta at mange husholdningskunder har et flerårig kundeforhold hos sin kraftleverandør, da antall leverandørbytter har ligget på mellom 10 og 15 prosent av totalt antall husholdninger de siste årene.[12] Dette betyr at flertallet av husholdningskunder med gjennomfakturering vil få komplett forbrukshistorikk på sin faktura. Ved leverandørskifter der ny kraftleverandør ikke har tilgang til historisk forbruk, vil husholdningskunden ikke motta komplett forbrukshistorikk, på tilsvarende måte som husholdningskunder som har flyttet ikke har komplett forbrukshistorikk på sin nettleiefaktura.

Hensikten med NVEs krav til fakturering var å gjøre informasjonen på fakturaen lettere tilgjengelig, og å bevisstgjøre husholdningskunder om energiforbruket sitt. Grafisk sammenligning med forbruket i samme periode året før var ment å bidra til at husholdningskunder skal kunne se utviklingen i eget forbruk.

[12] Tall fra NVE sin leverandørskifteundersøkelse 3. kvartal 2014: http://www.nve.no/no/Kraftmarked/Sluttbrukermarkedet/Leverandorskifte/

NVE mener at hensikten bak NVEs krav til fakturering er ivaretatt ved at kraftleverandøren plikter å presentere forbrukshistorikken de har tilgjengelig på fakturaen. Husholdningskunder vil også kunne finne den grafiske fremstillingen av sitt forbruk på den originale nettleiefakturaen. Videre plikter nettselskapet å stille historiske forbruksdata til sluttbrukers disposisjon på forespørsel, jf. avregningsforskriften § 8-2 første ledd. Nettselskapene kan for eksempel presentere forbruksdata grafisk på sine internettsider eller i ulike app-løsninger.

I NVEs høringsdokument 1/2014 foreslås det å overføre ansvaret for å informere sluttbrukere om historisk forbruk i henhold til § 8-2 fra nettselskap til kraftleverandør etter innføringen av Elhub. Kraftleverandøren vil da ha alle sine husholdningskunders forbrukshistorikk tilgjengelig, og vil kunne presentere forbruksdata for inneværende og foregående år på fakturaen til alle husholdningskunder som har avtale om gjennomfakturering.

NVE ser det ikke som nødvendig å regulere hvordan kraftleverandør presenterer forbrukshistorikken for sine husholdningskunder, da kraftleverandøren vil ha insentiver til å tilby konkurransedyktige løsninger. For å sikre at husholdningskundene får tilstrekkelig god informasjon om forbruket sitt, presiserer NVE likevel at forbrukshistorikken skal presenteres på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

4.8.2.3 Unntak fra § 7-2 sjette ledd

NVE innførte krav om at nettselskapene skal opplyse om nettadressen til Konkurransetilsynets kraftprisoversikt på nettleiefakturaen for å bedre husholdningenes mulighet til å innhente tilstrekkelig informasjon til å foreta veloverveide valg av kraftleverandør. NVE argumenterte i høringsdokument 9/2010 for at er det naturlig at nettselskapet, som er en monopolvirksomhet, informerer om konkurransen i sluttbrukermarkedet.[13] Ved gjennomfakturering faller imidlertid dette argumentet bort, da det ikke lenger er monopolisten som sender ut informasjon til husholdningene.

Når husholdninger mottar faktura fra kraftleverandør, er det nærliggende å anta at de har gjort et aktivt valg av kraftleverandør. Videre ønsker ikke NVE å pålegge kraftleverandørene, som opptrer i konkurranse med andre aktører på sluttbrukermarkedet, å vise til informasjon om sine konkurrenter på sin egen faktura.

Nettselskapene plikter for øvrig å informere om Konkurransetilsynet på sine internettsider.

NVE foreslår derfor at kraftleverandør som gjennomfakturerer ikke skal være pålagt å informere om at husholdningskunder kan sammenligne kraftpriser på Konkurransetilsynets internettsider. Det vil ikke være en plikt for kraftleverandør til å opplyse om nettadressen til disse sidene.

Merk at Stortinget den 20. juni 2014 vedtok at Konkurransetilsynets kraftprisportal skal erstattes med en ny strømprisportal som utvikles av Forbrukerrådet, i samarbeid med

[13] NVE høringsdokument 9/2010: «Forslag til endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 301, om måling, avregning mv. – høringsdokument november 2010»

NVE.[14] Denne portalen skal etter planen settes i drift i løpet av våren 2015. Kravene som i dag omfatter Konkurransetilsynets portal vil da endres til å gjelde den nye strømprisportalen til Forbrukerrådet.

4.8.2.4 Unntak fra § 8-3

Bestemmelsen i § 8-3 «gjelder for fakturering av nettjenester». I § 7-3 første ledd er det lagt til grunn at «ved felles fakturering (…) skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester». Sistnevnte bestemmelse innebærer at fakturering av elektrisk energi er underlagt de samme bestemmelser som fakturering av nettjenester når det utstedes felles faktura til husholdninger for elektrisk energi og nettjenester, og pålegger derfor oppfyllelse av § 8-3 ved felles fakturering.

Ved samfakturering produseres både faktura for nettleie og faktura for elektrisk energi samtidig. Dette skaper vanskeligheter med å isolere kostnadene ved kraft- og nettdelen av en felles faktura. Hensynet bak § 8-3 om at sluttbruker ikke skal bli påført kostnader utover det som nettselskapet har tillatelse til å ta i henhold til inntektsrammen, gjør seg derfor mer gjeldende ved samfakturering sammenlignet med gjennomfakturering.

Ved gjennomfakturering skal nettselskapet avregne og utforme faktura til husholdningskunder med avtale om gjennomfakturering på tilsvarende måte som for husholdningskunder uten avtale om gjennomfakturering. Nettleiefakturaen og fakturagrunnlaget sendes elektronisk til kraftleverandør, som betaler nettleiebeløpet i sin helhet til nettselskapet. Nettselskapet pådrar seg ingen ytterligere kostnader ved faktureringen, og skal fakturere for tilsvarende fastbeløp som ved annen elektronisk fakturering til husholdningskunder.

Kraftleverandøren må viderefakturere nettleiebeløpet til husholdningskunden. Det påløper kostnader ved utsendelse av papirfaktura for kraftleverandøren. Denne kostnaden bør kraftleverandøren ha anledning til å kreve av husholdningskunden, i form av et papirfakturagebyr. NVE foreslår derfor en endring av § 7-3, slik at kraftleverandør får anledning til å kreve papirfakturagebyr ved gjennomfakturering. Kraftleverandør vil ved gjennomfakturering ikke ha anledning til å kreve gebyrer utover dette.

NVE presiserer at forbudet mot å kreve gebyrer i § 8-3 ikke gjelder purregebyr som har til formål å fremtvinge betaling av utestående krav.

For øvrig vil NVE opplyse om at formuleringen i § 7-3 første ledd, om purringer, betalingspåminnelser og lignende, er ment som en tydeliggjøring av at krav om logo og kontaktinformasjon også gjelder ved utforming av purringer, betalingspåminnelser og lignende, jf. NVE høringsdokument 15/2010.[15]

[14] Revidert nasjonalbudsjett (RNB), Prop. 93 S (2013-2014)

[15] NVE høringsdokument 15/2010: «Forslag til endring i forskrift 11. mars 1999 nr. 301, om måling, avregning mv. – oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst»

4.8.2.5 Logo og kontaktinformasjon

Ved gjennomfakturering foreslår NVE at det ikke skal være krav om at logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør må fremgå sidestilt på fakturaens første side.

Da kravet om sidestilt logo og kontaktinformasjon ble foreslått i 2010, var det i all hovedsak nettselskapene som utførte felles fakturering. NVE argumenterte derfor for at en ordning der kun nettselskapets logo fremgår, gir den integrerte kraftleverandøren en konkurransemessig fordel, gitt at logoen til nettselskap og integrert kraftleverandør er lik (se NVE høringsdokument 9/2010). Videre skulle forslaget også bidra til å tydeliggjøre de ulike rollene i sluttbrukermarkedet og gjøre det lettere for sluttbruker å henvende seg til riktig aktør (se også NVE høringsdokument 15/2010).

Ved gjennomfakturering er det kraftleverandør, ikke nettselskap, som utfører felles fakturering. Av den grunn faller argumentet om konkurransemessige fortrinn for enkeltleverandører bort. NVE vurderer det ikke som nødvendig, av konkurransemessige hensyn, at nettselskapets logo og kontaktinformasjon fremgår sidestilt på forsiden av kraftleverandørens faktura.

NVE mener videre at hensynet til sluttbrukers forståelse av de ulike rollene i sluttbrukermarkedet ivaretas tilstrekkelig av at kraftleverandør må opplyse tydelig om hvem som er selger av nettjenester på fakturaen. Videre skal nettselskapets kontaktinformasjon tydelig fremkomme på samlet faktura.

4.9 Ny § 7-4. Avtale om gjennomfakturering.

4.9.1 Forslag til ny § 7-4.

§ 7-4. Avtale om gjennomfakturering

Nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til husholdninger skal inngå en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør. Nettselskapet skal tilby samme avtale til alle kraftleverandører. Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant.

En avtale om gjennomfakturering skal regulere følgende forhold:

a) <u>Alternativ 1:</u>

Nettselskap kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. I avtalen skal da følgende klausul benyttes: Kraftleverandør skal stille med en bankgaranti som sikkerhetsstillelse. Kraftleverandør skal stille garanti for 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Nettselskapet skal ha krav på utbetaling av et garantibeløp tilsvarende sine utestående fordringer, opp mot en øvre grense på 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Antall husholdninger med avtale om gjennomfakturering skal

oppdateres av kraftleverandør kvartalsvis. Landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie beregnes årlig av NVE.

<u>Alternativ 2:</u>

Nettselskap skal ikke kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør.

b) *Informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.*

c) *Kraftleverandøren skal betale nettleien innen forfall til nettselskap. Nettselskapets forfallsdato skal settes til minst 20 kalenderdager etter fakturautstedelse.*

d) *Husholdningers betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettselskap.*

e) *Kraftleverandør skal betale nettleie på vegne av husholdninger, uavhengig av om det foregår en innbetaling fra husholdning til kraftleverandør.*

f) *Utbetalinger fra nettselskap til husholdninger som har avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør skal sendes til kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til husholdningen senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.*

g) *Nettselskap kan si opp avtale om gjennomfakturering dersom kraftleverandøren innen 9 dager etter utstedt purring fra nettselskapet ikke har betalt utestående krav.*

h) *Dersom kraftleverandør eller nettselskap ikke overholder gjeldende regelverk for felles fakturering, har partene adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering. Manglende overholdelse av gjeldende regelverk for felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.*

4.9.2 Kommentarer til endringsforslaget

4.9.2.1 Om avtalen

NVE ber om en tilbakemelding fra høringsinstansene på dette punkt.

NVE ønsker å beskytte husholdninger og nettselskap for unødvendig risiko ved gjennomfakturering, da kraftleverandørene står fritt til å velge om de ønsker å tilby gjennomfakturering eller ikke. Likevel er det også viktig å sørge for at kravene som stilles overfor kraftleverandør ikke utgjør en urimelig barriere for kraftleverandører som ønsker å tilby gjennomfakturering.

NVE ser det som hensiktsmessig at nettselskapet skal kunne stille krav til kraftleverandører som ber om gjennomfakturering. Før start av gjennomfakturering skal nettselskap og kraftleverandør derfor inngå en avtale om gjennomfakturering. NVE foreslår å fastsette i forskrift en rekke minstekrav til innhold i avtalen. Dersom det oppstår uenighet mellom kraftleverandør og nettselskap om minstekravene eller øvrig innhold i

avtalen som kan være i strid med regelverket, har kraftleverandøren mulighet til å klage dette inn til NVE.[16]

Den nye bestemmelsen stiller minimumskrav til innholdet i avtalen og er ikke til hinder for at partene selv avtaler om ytterligere vilkår. Det er imidlertid viktig at nettselskapet opptrer nøytralt overfor de ulike kraftleverandørene. Nettselskapene har derfor ikke anledning til å tilby ulike avtaler til de forskjellige kraftleverandørene som ønsker å gjennomfakturere. NVE anbefaler at det utarbeides en standardavtale som alle nettselskap kan benytte seg av.

4.9.2.2 Bokstav a

Det er flere hensyn som må vurderes opp mot hverandre i forbindelse med sikkerhetstillelse ved gjennomfakturering. For det første må hensynet til at nettselskap skal sikres mot tap balanseres mot hensynet til at krav om sikkerhetsstillelse ikke er til hinder for at kraftleverandør faktisk kan tilby gjennomfakturering.

Det stilles ved samfakturering ingen krav til sikkerhetsstillelse for kraftleverandør. Krav om sikkerhetstillelse som fører til at kraftleverandører i praksis ikke vil være i stand til å tilby gjennomfakturering, vil gi integrerte kraftleverandører et konkurransefortrinn, i og med at de vil være de eneste som kan tilby felles fakturering på rimelige vilkår.

Videre må nettselskapets risiko ved gjennomfakturering veies opp mot mulige kostnadsbesparelser. Nettselskapet risikerer tap på fordringer for et betydelig antall nettkunder dersom én kraftleverandør ikke betaler. Ved gjennomfakturering vil imidlertid kraftleverandøren overta risikoen for at hver enkelt nettkunde ikke gjør opp for seg. Dette medfører reduserte kostnader ved purring, inkasso og i siste ende tap på enkeltfordringer for nettselskapet, for alle nettkunder med gjennomfakturering.

NVE foreslår i dette høringsforslaget to alternativer:

1. Nettselskapet kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. Dersom nettselskap krever sikkerhetsstillelse, skal det være på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår. For å sikre at én form for sikkerhetsstillelse anvendes ved gjennomfakturering, foreslår NVE at partene avtaler at kraftleverandøren skal stille med en bankgaranti. Dette forslaget utdypes i pkt. 4.9.2.2.1.
2. Nettselskapene skal ikke kreve sikkerhetsstillelse. Dette forslaget utdypes i pkt. 4.9.2.2.2.

NVE ønsker innspill fra høringsinstansene på de ovenfor skisserte alternativene, og eventuelle forslag til andre alternativer. Videre ber NVE om innspill fra høringsinstansene vedrørende valg av selvskyldnergaranti eller simpel garanti og beregning av garantibeløpet som skisseres for alternativ 1.

[16] jf. energilovforskriften § 4-10

4.9.2.2.1 Alternativ 1

NVE foreslår at partene skal avtale om at kraftleverandøren skal stille med en bankgaranti overfor nettselskapet, dersom nettselskapet krever sikkerhetsstillelse. Dette betyr at kraftleverandøren ikke behøver å stille hele nettleiebeløpet i sikkerhet selv, og at nettselskapet kan henvende seg direkte mot banken som garantist. Kostnaden for kraftleverandørene ved en slik sikkerhetsstillelse vil variere avhengig av kraftleverandørenes økonomiske situasjon. Det er en fordel at kredittvurderinger gjøres av bankene, som har erfaring med å foreta slike vurderinger. Det er NVEs oppfatning at med en bankgarantiordning vil etableringsbarrierene for å sette i gang gjennomfakturering bli mindre enn ved andre garantiordninger.

4.9.2.2.1.1 Selvskyldnergaranti eller simpel garanti?

NVE foreslår at partene skal avtale om at kraftleverandør skal stille med en selvskyldnergaranti eller en simpel garanti. Det er hovedsakelig tre typer bankgarantier; påkravsgaranti, selvskyldnergaranti og simpel garanti. NVE har vurdert samtlige alternativer.

Ved påkravsgaranti er det er tilstrekkelig med en enkel melding til banken fra nettselskapet om at kraftleverandøren er i mislighold. Selvskyldnergaranti er en ordning som bedre balanserer nettselskapets og kraftleverandørens interesser. Med en selvskyldnergaranti kan nettselskap som kreditor bringe garantien til forfall overfor banken (garantidebitor), ved å dokumentere at kraftleverandør (hoveddebitor) er i mislighold. Ved en simpel garanti er det ikke tilstrekkelig at nettselskap påviser at kraftleverandør er i mislighold, men nettselskapet må også påvise at kraftleverandør ikke er i stand til å oppfylle forpliktelsen. I praksis er det antatt at dette først kan påvises ved kraftleverandørens konkurs.

Av hensyn til kraftleverandøren finner NVE det rimelig at nettselskap må dokumentere at kraftleverandør har misligholdt forpliktelsen, og utelukker derfor påkravsgaranti som sikkerhetsstillelse ved gjennomfakturering.

Selvskyldnergaranti forutsetter dokumentasjon av mislighold, og sikrer samtidig nettselskap adgang til å bringe garantien til forfall før en eventuell konkurs. Dette kan imidlertid føre til at nettselskapet benytter garantien i stedet for å fortsatt forsøke å innkreve beløpet direkte fra kraftleverandør.

NVE finner det rimelig å anta at en simpel garanti vil være rimeligere for kraftleverandør enn selvskyldnergaranti, da dokumentasjonskravet for å bringe garantien til forfall er strengt og garantien dermed vil utbetales i svært få tilfeller.

4.9.2.2.1.2 Garantibeløp

Kraftleverandører som ønsker å tilby gjennomfakturering må stille sikkerhet overfor opptil flere nettselskap samtidig. NVE ønsker derfor at garantiordningen skal være enklest mulig å administrere for kraftleverandør.

NVE foreslår at kraftleverandør stiller én sikkerhet for alle sine nettkunder samlet: *Totalt antall nettkunder* x *gjennomsnittlig nettleie*. Det enkelte nettselskapet vil da ha krav på sitt utestående beløp, maksimalt tilsvarende sin andel av kraftleverandørens sikkerhet:

Nettselskapets nettkunder med gjennomfakturering hos kraftleverandøren x *gjennomsnittlig nettleie*. Antall kunder oppdateres kvartalsvis av kraftleverandør.

NVE fastsetter den landsgjennomsnittlige nettleien for en representativ måned, basert på årlig landsgjennomsnittlig nettleie beregnet i NVEs nettleiestatistikk og et estimert månedsforbruk på for eksempel 1 667 kWh.[17] Den gjennomsnittlige nettleien fastsettes årlig av NVE.

En slik sikkerhetsstillelse vil være enkel å administrere for kraftleverandørene, og vil dermed bidra til at kraftleverandørens kostnader ved gjennomfakturering holdes nede. Ordningen vil imidlertid kun sikre varierende grad av dekning for nettselskapenes eventuelle tap på fordringer, avhengig av det enkeltes nettselskaps tariffer og nettkundenes faktiske forbruk.

4.9.2.2.2 Alternativ 2: Ingen sikkerhetsstillelse

NVE foreslår at nettselskapene ikke skal ha anledning til å kreve sikkerhetsstillelse.

Kraftleverandører som samfakturerer med et nettselskap, behøver ikke stille sikkerhet overfor nettselskapet, da det er nettselskapet som er ansvarlig for inndrivelse av fordringer. Dersom kraftleverandører som ønsker å tilby gjennomfakturering må stille sikkerhet for nettleiebeløpet overfor nettselskapet, står de overfor en kostnadsøkning kraftleverandører som samfakturerer med et nettselskap slipper, og kraftleverandører som tilbyr gjennomfakturering vil derfor være mindre konkurransedyktige. Kostnadsøkningen som følger av krav om sikkerhetsstillelse vil trolig reflekteres i prisene husholdningskunder må betale.

Pöyry anslo i en rapport av 2015 at det er lav risiko for konkurs blant kraftleverandørene som opererer i Norge i dag.[18] Etter det NVE kjenner til, har ingen norske kraftleverandører gått konkurs til nå. Sannsynligheten for at kraftleverandører legger ned virksomheten og går ut av markedet ved en styrt avvikling er større. Ved styrt avvikling vil nettselskapet kunne innkreve utestående fordringer fra kraftleverandøren.

Uten sikkerhetsstillelse vil et nettselskap, dersom en kraftleverandør skulle gå konkurs, risikere tap på fordringer for en potensielt stor andel av sine nettkunder. Nettselskapet får likevel dekket 40 prosent av tap på fordringer gjennom egne inntektsrammer, i tråd med dagens inntektsregulering. De resterende 60 prosentene fordeles på samtlige nettselskap i forhold til det enkelte nettselskaps andel av bransjens samlede avkastningsgrunnlag. Nettleien på landsbasis, som betales av sluttbrukerne, økes derfor tilsvarende den tapte fordringen.

[17] Årlig forbruk på 20 000 kWh fordelt jevnt utover 12 måneder.

[18] «Finansielle effekter av én regning i sluttbrukermarkedet for elektrisitet», rapport utarbeidet av Pöyry på oppdrag fra NVE, ikke publisert per 27. januar 2015.

4.9.2.3 Bokstav b

Oversendelse av meldinger og fakturainformasjon i henhold til foreslåtte bestemmelser i dette høringsforslaget skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.

4.9.2.4 Bokstav c

NVE forslår at kraftleverandør skal betale nettleiebeløpet på forfall til nettselskapet. Nettselskapets forfallsdato skal ved gjennomfakturering settes til minimum 20 kalenderdager etter fakturautstedelse. Dette skal sikre at kraftleverandøren kan fakturere husholdningskundene sine før nettleiebeløpet skal betales til nettselskapet. NVE forslår videre at nettselskapet utover dette kan fakturere husholdningskunder med gjennomfakturering i henhold til sine ordinære faktureringsrutiner.

Alternativt kan NVE vurdere å fastsette en dato for utstedelse av faktura for alle nettselskap ved gjennomfakturering. Dette vil sikre at kraftleverandør kan fakturere alle sine husholdningskunder samtidig. Dette vil imidlertid potensielt innebære en omstillingskostnad for nettselskapene.

NVE ber om en tilbakemelding fra høringsinstansene på dette punkt. Videre ønsker NVE tilbakemelding på hvilken dato som bør settes for utstedelse av nettleiefaktura dersom dette skulle vedtas.

4.9.2.5 Bokstav d

Husholdningenes avtaleforhold og betalingsansvar overfor nettselskapet er uendret ved gjennomfakturering. Nettselskapet har fortsatt eierskapet til fordringen. Etter gjeldende pengekravsrett vil husholdningens innbetaling til kraftleverandør som utgangspunkt ikke ha befriende virkning for husholdningen i forhold til de utstedte nettleiefakturaer, fordi kraftleverandør ikke er rett kreditor.

For å løse dette foreslår NVE at det stilles krav om at nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som representant for nettselskap overfor husholdningen. Gjennom en slik fullmakt skal kraftleverandør være legitimert til å motta betaling av nettleiebeløp, med den virkning at betalingen har befriende virkning for husholdningen og nettselskap vil ikke ha noe krav mot husholdningen selv om beløpet ikke skulle ha kommet frem til nettselskapet. Eventuelle krav fra nettselskapet skal dermed rette seg mot kraftleverandør. Dette sikrer at husholdninger som betaler nettleie til kraftleverandøren ikke risikerer å motta krav fra nettselskapet dersom kraftleverandøren ikke gjør opp for seg. NVE antar at denne løsningen ikke forutsetter en overdragelse av fordringen fra nettselskap til kraftleverandør.

4.9.2.6 Bokstav e

NVE foreslår at avtalen mellom nettselskap og kraftleverandør skal spesifisere at kraftleverandøren skal betale nettleie på vegne av husholdninger, uavhengig av om husholdningene gjør opp for seg eller ikke. Gjennom fullmaktsmodellen skissert i kommentarene til bokstav d, forutsetter NVE at kraftleverandører som betaler nettleie på vegne av husholdninger som ikke gjør opp for seg, ikke vil kunne omfattes av kredittlovgivningen.

Under den forutsetning at kraftleverandør har et gyldig pengekrav mot husholdningene, har kraftleverandøren adgang til å inndrive utestående krav, herunder nettleiebeløpet som gjennomfaktureres, etter vanlige inkassoregler.

Kraftleverandør har ikke stengerett, men kan si opp gjennomfaktureringsavtalen, eventuelt både gjennomfakturerings- og kraftleveringsavtalen, med husholdninger som ikke gjør opp for seg i henhold til kraftleverandørens avtale om gjennomfakturering med husholdningen. Dersom kraftleverandøren sier opp sin avtale med husholdningen skal nettselskapet etter dette fakturere denne direkte. Da vil normal purre-, inkasso- og stengevarselrutine hos nettselskapet gjelde.

4.9.2.7 Bokstav f

Når det gjelder utbetalinger, skal nettselskapet sende utbetaling til kraftleverandøren så lenge husholdningskunden har en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Kraftleverandøren skal videreføre tilgodebeløpet i sin helhet til husholdningskunden senest ved kraftleverandørs neste fakturautsendelse. Kraftleverandøren plikter også å utbetale tilgodebeløp de mottar for husholdningskunder som har sagt opp avtale om gjennomfakturering.

NVE ber om en tilbakemelding fra høringsinstansene på dette punkt.

4.9.2.8 Bokstav g

NVE foreslår at dersom kraftleverandør ikke har betalt utestående nettleie til nettselskapet på forfall, skal nettselskapet sende purring til kraftleverandør. Kraftleverandør skal få ni dager på å gjøre opp for seg. Dersom kraftleverandør fremdeles ikke har betalt etter ni dager, kan nettselskapet si opp avtalen om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Avtalen kan startes opp igjen så snart kraftleverandøren har betalt alle utestående fordringer til nettselskapet.

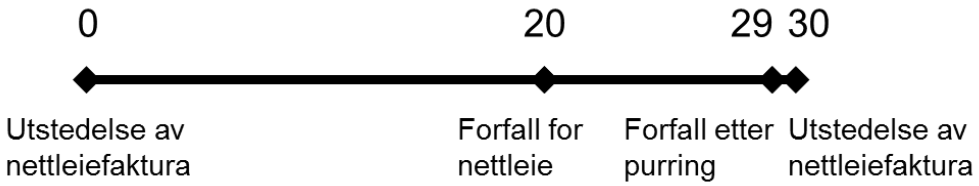

Dette forslaget sikrer at nettselskapet har anledning til å si opp gjennomfakturering før de utsteder neste nettleiefaktura. Dette reduserer risikoen for mislighold av store nettleiebeløp.

4.9.2.9 Bokstav h

Avtaleparter har normalt oppsigelsesmulighet ved vesentlig kontraktsbrudd, men dette gjelder brudd på forhold som er regulert i en avtale. I forholdet mellom nettselskap og kraftleverandør bør det også være en mulighet for partene til å si opp avtalen om gjennomfakturering dersom en av partene ikke overholder reglene om felles fakturering, herunder krav til fakturautforming.

NVE foreslår på bakgrunn av dette at nettselskapet skal stille vilkår om at partene kan avslutte gjennomfakturering ved eventuelle brudd på regelverket. Eventuelle regelverksbrudd skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.

4.10 Endring av § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt

4.10.1 Forslag til endring av § 8-1

§ 8-1. *Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt*

Nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere, herunder når det gjelder:

a) informasjon om kraftleverandører og kraftmarkedet,

b) håndtering av leverandørskifter,

c) nyetablering av abonnement,

d) oversendelse av måledata,

e) valg av faktureringsrutiner,

f) avregnings- og faktureringsplikt.

Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere om relevante forhold knyttet til leverandørskifte, måling og avregning.

Nettselskapet skal på forespørsel oppgi den justerte innmatingsprofilen for siste kalenderår og hvilke kraftleverandører som er balanseansvarlige i nettselskapets kraftnett.

På forespørsel skal nettselskapet stille all pliktig informasjon etter dette kapitlet til disposisjon på et allment brukt elektronisk format, dersom informasjonen er lagret elektronisk.

Nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde. Ved ~~oppstart av~~ *leveringsstart for* leveringspliktig kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3 skal nettselskapet uten ugrunnet opphold informere sluttbrukeren om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbrukeren informasjon om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i området og hvordan en sluttbruker kan skaffe seg en kraftleverandør. Dette skal meddeles skriftlig i form av et ~~oppstartbrev~~ *brev* som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat. Nettselskapet skal deretter minimum hver tredje måned gi sluttbruker den informasjon som nevnes i annet punktum, i form av et påminnelsesbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat.

Sluttbrukere som mottar leveringspliktig kraftleveranse skal informeres om endringer i priser og leveringsvilkår senest tre uker før endringen finner sted.

For å legge til rette for en effektiv håndtering av leverandørskifte, anleggsovertagelse og oppstart skal alle nettselskap med distribusjonsnett gjøre relevante

kundedata tilgjengelige for en internettbasert søketjeneste administrert av avregningsansvarlig.

Dersom nettselskapet tilbyr felles fakturering, skal dette gjøres på like og ikke-diskriminerende vilkår.

4.10.2 Kommentarer til endringsforslaget

NVE foreslår at «oppstart av leveringspliktig kraftleveranse» erstattes med «leveringsstart for leveringspliktig kraftleveranse». Begrepet «oppstart» er definert i avregningsforskriften § 1-3 som «det tidspunkt da leveringsstart finner sted i et nytt målepunkt der det ikke tidligere har vært levert strøm». Leveringspliktig kraftleveranse skal igangsettes enten ved anleggsovertagelse eller oppstart uten leverandørskifte, eller dersom sluttbrukers avtale om kraftleveranse med kraftleverandør avsluttes uten at sluttbruker inngår en ny kraftleveringsavtale. Begrepet «oppstart» bør derfor fjernes. Tilsvarende foreslår NVE å erstatte «oppstartbrev» med «brev».

Dersom nettselskapet kun tilbyr samfakturering til alle kraftleverandører, opptrer ikke nettselskapet nøytralt overfor kraftleverandører. Selv om felles fakturering anses å være et viktig konkurransefortrinn, er det i all hovedsak kun nettselskapenes integrerte kraftleverandører som benytter seg av samfakturering. Dette er blant annet fordi en uavhengig kraftleverandør som samfakturerer mister sin viktigste kommunikasjonskanal mot kunden. Videre er det ikke sikkert at uavhengige kraftleverandører ønsker å dele forretningssensitiv informasjon med nettselskapet. Samfakturering favoriserer derfor nettselskapets integrerte kraftleverandør.

Nettselskapet er forpliktet til å utføre fakturering av nettjenester på en måte som sikrer enkel markedsadgang og legger til rette for en effektiv kraftomsetning. Dersom nettselskapets integrerte kraftleverandør gis konkurransefortrinn innenfor nettselskapets nettområde, kan dette virke avskrekkende for uavhengige leverandører som ønsker å tilby kraft i nettområdet og dermed være et hinder for markedsadgang. Et velfungerende marked med konkurranse på like og ikke-diskriminerende vilkår er avgjørende for et effektivt kraftmarked.

NVE foreslår derfor en presisering i § 8-1, om at nettselskap som tilbyr felles fakturering skal gjøre dette på like og ikke-diskriminerende vilkår. Dette innebærer at nettselskap som legger til rette for samfakturering også må tilby gjennomfakturering.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

5.1 Informasjonsutveksling

5.1.1 Oversendelse av fakturainformasjon

Innføring av gjennomfakturering vil innebære implementeringskostnader for både nettselskap og kraftleverandører. Aktørenes systemer må kunne sende og/eller motta fakturaer og fakturadata for sluttbruker på EHF-format:

- Nettselskapene må tilrettelegge for oversendelse av fakturainformasjon ved EHF
- Kraftleverandør må tilrettelegge for mottak av fakturainformasjon ved EHF
- Det må gjøres en endring i EHF-standarden for å muliggjøre bruk av målepunktID.

Systemleverandørene som deltok i Norsk Ediel Ekspertgruppes prosjekt om teknisk løsning for gjennomfakturering har estimert at innføring en slik teknisk løsning vil innebære relativt lave kostnader for et middels stort nettselskap.[19] CGI og Enoros estimater tilsier at kostnadene for implementering av den foreslåtte løsningen vil ligge på mellom 10 000 – 100 000 kr.[20] Estimatene må regnes som indikative, da løsningen skissert av NEEs prosjekt er på et overordnet nivå.

DIFI har indikert overfor NEE at endringen som kreves i EHF-standarden er liten, og at den enkelt kan gjennomføres.

5.1.2 Ediel-meldinger

Aktørenes systemer må også være i stand til å håndtere av- og påmelding av sluttbruker. NVE foreslår at følgende Ediel-meldinger skal innføres:

- Ny melding for start og opphør av gjennomfakturering
- Oppdatert melding om opphør av kraftleveranse
- Eventuelt oppdatert melding om leveringsstart for kraftleveranse

[19] Beregninger for et middels stort nettselskap (eller en kraftleverandør) med rundt 20 000 målepunkt.

[20] Vurdering fra CGI og Enoro. Brady og Tieto vurderer kostnaden høyere (> 1 mill). Brady leverer primært et system for avregning og fysisk handel, og har kun en liten PRODAT-modul. Tieto har ikke forholdt seg til skalaen for estimering, de estimerte totalkostnaden for sitt ene nettselskap (500 000 målepunkt) for å ta frem løsningene. Deres estimate er dermed kun relevant for dette ene nettselskapet. Kilde: «NEE prosjekt – Teknisk løsning for gjennomfakturering», Statnett.

Tilrettelegging for melding om opphør av gjennomfakturering i meldingene om opphør av kraftleveranse vil også medføre kostnader. NVEs vurdering er at disse kostnadene vil være i samme størrelsesorden som kostnadene omtalt over.

5.2 Andre kostnader

5.2.1 Inndrivelse av fordringer

Nettselskapet vil få noe reduserte kostnader knyttet til inndrivelse av fordringer, da dette ansvaret overtas av kraftleverandør for nettkunder med gjennomfakturering. Dette gjelder særlig kostnader knyttet til purring og eventuelt inkasso.

5.2.2 Faktureringsmetode

Ved start av gjennomfakturering skal sluttbrukeren overføres fra sin gjeldende faktureringsmetode til EHF-fakturering hos nettselskapet, slik at nettleiefakturaen ikke lenger sendes direkte til sluttbruker. Dette vil bl.a. sikre at sluttbrukere som har avtale om AvtaleGiro med banken ikke faktureres dobbelt. NVEs anbefaler nettselskapene å innføre en automatisert løsning for dette, for å unngå manuelt arbeid og eventuelle klager fra og krav om tilbakebetalinger til sluttbrukere som ender opp med å betale dobbelt. NVE mener likevel det er opp til hvert enkelt nettselskap å vurdere kostnader opp mot nytten av en automatisert løsning.

5.2.3 Standardavtale

NVE foreslår i dette høringsdokumentet at nettselskapene skal måtte inngå en nøytral avtale med kraftleverandører som ønsker å tilby gjennomfakturering. Det vil være ressurskrevende for nettselskapet å utforme en slik avtale. NVE anbefaler derfor at det utformes en standardavtale som alle nettselskap kan benytte seg av. En slik avtale kan for eksempel utformes av bransjeorganisasjonene; Energi Norge, KS Bedrift og DEFO.

5.3 Bruk av felles datasystemer

Dersom et nettselskap gir kraftleverandører tilgang til informasjon fra nettselskapet som kraftleverandøren kan bruke til å skaffe seg konkurransefortrinn, innebærer dette brudd på avregningsforskriften § 8-1 andre ledd, *uavhengig* av hvordan denne informasjonen faktisk blir brukt.

Nettselskapene kan dermed ikke organisere sine datasystemer slik at enkelte kraftleverandører kan få tilgang til annen informasjon enn den de har krav på ifølge avregningsforskriften. Dette innebærer at nettselskap og kraftleverandører ikke har anledning til å dele kunderegister, kundeinformasjonssystem eller andre systemer hvor det finnes informasjon som kan brukes av kraftleverandør til å skaffe seg fordeler.

Mange nettselskap deler i dag datasystemer med den integrerte kraftleverandøren, og ofte er det én og samme medarbeider som utfører tjenester for både nettselskapet og den integrerte kraftleverandøren.

NVE legger til grunn at mange nettselskap vil måtte oppgradere eller skifte ut sine datasystemer i forbindelse med AMS. I NVEs veileder 5/2011 gjorde NVE derfor

oppmerksom på at NVE samtidig med innføringen av AMS også vil innskjerpe håndhevingen av kravet i avregningsforskriften § 8-1 annet ledd.[21] Dette ble ytterligere presisert i NVEs høringsdokument 1/2014, og innebærer at nettselskapene har frem til 1. januar 2019 på å gjennomgå og tilpasse sine datasystemer slik at de er organisert på en måte som oppfyller forskriftskravet.

Innføring av gjennomfakturering vil gjøre det mulig for nettselskap å tilby felles fakturering uten å dele datasystemer med kraftleverandør. For mange nettselskap kan gjennomfakturering være den mest kostnadseffektive måten å realisere NVEs krav om skilte datasystemer og fremdeles kunne tilby felles fakturering.

[21] NVE veileder 5/2011: «Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt»

6 Forslag til endringsforskrift

Forslag til forskrift om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat *[dato]* med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m (energilovforskriften) § 9-1 bokstav g og i, jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m (energiloven) § 10-6.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester gjøres følgende endringer:

§ 1-3 to nye definisjoner skal lyde:

Felles fakturering: enhver form for samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukerens kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker.

Ny § 1-4a skal lyde:

§ 1-4a. *Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering*

Nettselskapet skal ikke sende faktura for nettjenester direkte til sluttbruker. Nettselskapet skal oversende elektronisk faktura for nettjenester til kraftleverandør, herunder fakturagrunnlag og originalfaktura. Eventuelle purringer, betalingspåminnelser og lignende, skal også oversendes elektronisk til kraftleverandør.

Elektronisk handelsformat skal være standard elektronisk format for distribusjon av faktura for nettjenester og fakturagrunnlag til kraftleverandør. MålepunktID skal benyttes i oversendelsen for å identifisere sluttbrukeren.

§ 2-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom kraftleverandør tilbyr gjennomfakturering, skal kraftleverandøren kun melde start av gjennomfakturering for målepunkt de har kraftleveranse i.

§ 2-6 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom det er avtalt gjennomfakturering mellom kraftleverandør som avslutter leveransen og sluttbruker skal melding om opphør av kraftleveranse inneholde melding om opphør av gjennomfakturering.

§ 2-7 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom det er avtalt gjennomfakturering mellom kraftleverandør og sluttbruker skal melding om opphør av kraftleveranse inneholde melding om opphør av gjennomfakturering.

§ 2-11 oppheves:

~~**§ 2-11.** *Melding om opphør til kraftleverandør ved anleggsovertagelse uten leverandørskifte*~~

~~Ved opphør av kraftleveranse i forbindelse med anleggsovertagelse uten leverandørskifte skal nettselskapet i nettområdet for det målepunkt hvor kraftleveransen opphører, sende melding om opphør av kraftleveranse til kraftleverandøren som avslutter leveransen. Meldingen skal sendes uten ugrunnet opphold.~~

~~Meldingen skal inneholde:~~

~~d) målepunkt-ID~~
~~e) sluttbrukers navn, postadresse og anleggsadresse dersom denne er ulik postadressen og~~
~~f) sluttdato for leveranse.~~

Ny § 2-11 skal lyde:

§ 2-11. *Melding ved gjennomfakturering*

Det skal sendes melding fra kraftleverandør til nettselskap om start og opphør av gjennomfakturering. Melding om start eller opphør av gjennomfakturering kan sendes uavhengig av melding om anleggsovertagelse, oppstart eller opphør av kraftleveransen.

§ 7-3 nytt annet ledd skal lyde:

Ved gjennomfakturering skal både nettselskap og kraftleverandør gjøre original nettleiefaktura tilgjengelig for sluttbruker på sine internettsider. Kraftleverandør skal på forespørsel gjøre den originale nettleiefakturaen tilgjengelig for sluttbruker i papirformat.

§ 7-3 nytt tredje ledd skal lyde:

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 tredje ledd. Kraftleverandør som gjennomfakturerer skal likevel påse at felles faktura inneholder forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig, presentert på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

§ 7-3 nytt fjerde ledd skal lyde:

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 sjette ledd.

§ 7-3 nytt femte ledd skal lyde:

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 8-3 ved at kraftleverandør kan kreve papirfakturagebyr dersom det anses som nødvendig.

Nåværende § 7-3 annet ledd blir til sjette ledd og skal lyde:

Logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør skal fremgå sidestilt i fakturaen. Denne informasjonen skal plasseres øverst på fakturaens første side. *For kraftleverandør som gjennomfakturerer er det likevel tilstrekkelig at det tydelig fremgår av fakturaen hvem som er selger av nettjenester og hvem som er selger av elektrisk energi. Kontaktinformasjon til nettselskap skal også tydelig fremgå av fakturaen.*

Ny § 7-4 skal lyde:

§ 7-4. *Avtale om gjennomfakturering*

Nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til husholdninger skal inngå en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør. Nettselskapet skal tilby samme avtale til alle kraftleverandører. Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant.

En avtale om gjennomfakturering skal regulere følgende forhold:

a) *<u>Alternativ 1</u>:*

   Nettselskap kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. I avtalen skal da følgende klausul benyttes: Kraftleverandør skal stille med en bankgaranti som sikkerhetsstillelse. Kraftleverandør skal stille garanti for 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Nettselskapet skal ha krav på utbetaling av et garantibeløp tilsvarende sine utestående fordringer, opp mot en øvre grense på 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Antall husholdninger med avtale om gjennomfakturering skal oppdateres av kraftleverandør kvartalsvis. Landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie beregnes årlig av NVE.

   <u>Alternativ 2</u>:

   Nettselskap skal ikke kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør.

b) *Informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.*
c) *Kraftleverandøren skal betale nettleien innen forfall til nettselskap. Nettselskapets forfallsdato skal settes til minst 20 kalenderdager etter fakturautstedelse.*
d) *Husholdningers betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettselskap.*
e) *Kraftleverandør skal betale nettleie på vegne av husholdninger, uavhengig av om det foregår en innbetaling fra husholdning til kraftleverandør.*
f) *Utbetalinger fra nettselskap til husholdninger som har avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør skal sendes til kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til husholdningen senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.*

g) Nettselskap kan si opp avtale om gjennomfakturering dersom kraftleverandøren innen 9 dager etter utstedt purring fra nettselskapet ikke har betalt utestående krav.

h) Dersom kraftleverandør eller nettselskap ikke overholder gjeldende regelverk for felles fakturering, har partene adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering. Manglende overholdelse av gjeldende regelverk for felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.

§ 8-1 sjette ledd skal lyde:

Nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde. Ved ~~oppstart av~~ *leveringsstart for* leveringspliktig kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3 skal nettselskapet uten ugrunnet opphold informere sluttbrukeren om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbrukeren informasjon om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i området og hvordan en sluttbruker kan skaffe seg en kraftleverandør. Dette skal meddeles skriftlig i form av et ~~oppstartbrev~~ *brev* som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat. Nettselskapet skal deretter minimum hver tredje måned gi sluttbruker den informasjon som nevnes i annet punktum, i form av et påminnelsesbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 8-1 nytt niende ledd skal lyde:

Dersom nettselskapet tilbyr felles fakturering, skal dette gjøres på like og ikke-diskriminerende vilkår.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2016.

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Høringsdokumentserien i 2015

Nr. 1 Forslag til endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester. Runa Andersson.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no